

ΛΥΣΕΙΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ 1

ΚΥΡΙΑΚΗ, 2 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ (ΑΛΓΕΒΡΑ)

ΘΕΜΑ Α

A1. Έχουμε:

$$f(x+h) - f(x) = (x+h)^2 - x^2 = x^2 + 2xh + h^2 - x^2 = (2x+h) \cdot h$$

και για $h \neq 0$, $\frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \frac{(2x+h)h}{h} = 2x+h$

επομένως:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} (2x+h) = 2x+0 = 2x$$

Άρα $f'(x) = (x^2)' = 2x$

A2. i. Μια συνάρτηση f με πεδίο ορισμού A λέγεται συνεχής, αν για κάθε $x_0 \in A$ ισχύει

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0).$$

ii. Το εύρος ή κύμανση (R) ορίζεται ως η διαφορά της ελάχιστης παρατήρησης από την μέγιστη παρατήρηση.

Δηλαδή : Εύρος $R =$ Μεγαλύτερη παρατήρηση - Μικρότερη παρατήρηση .

A3.

α. Λάθος **β.** Λάθος **γ.** Σωστό **δ.** Λάθος **ε.** Σωστό

ΘΕΜΑ Β

B1. Επειδή η συχνότητα v_2 της δεύτερης κλάσης είναι πενταπλάσια της συχνότητας v_4 της τέταρτης κλάσης έχουμε: $v_2 = 5v_4$

Όμως:

$$\omega_4 = 36 \Leftrightarrow 360 \cdot f_4 = 36 \Leftrightarrow \frac{v_4}{40} = \frac{1}{10} \Leftrightarrow v_4 = 4$$

Επομένως $v_2 = 5v_4 = 5 \cdot 4 = 20$. Επίσης $N_2 = 25$ ή $v_1 + v_2 = 25$ ή $v_1 + 20 = 25$ ή $v_1 = 5$

$$v_3 = 40 \cdot f_3 = 40 \cdot \frac{f_3 \%}{100} = 40 \cdot 0,15 = 6$$

B2. i. Για $v_1 = 5, v_2 = 20, v_3 = 6, v_4 = 4$ έχουμε

$$v_5 = v - (v_1 + v_2 + v_3 + v_4) = 40 - 35 = 5$$

$$N_1 = v_1 = 5, \quad N_2 = v_1 + v_2 = 5 + 20 = 25,$$

$$N_3 = v_1 + v_2 + v_3 = 31, \quad N_4 = 35 \quad N_5 = v = 40$$

$$f_1 \% = \frac{v_1}{v} \cdot 100 = v_1 \frac{100}{40} = 2,5 \cdot v_1 \quad \text{άρα } f_1 \% = 2,5 \cdot 5 = 12,5, \quad f_2 \% = 50, \quad f_3 \% = 15,$$

$$f_4 \% = 10, \quad f_5 \% = 12,5$$

Ετ.εισόδημα (χιλ.ευρώ) κλάσεις	Μέσο κλάσης x_i	Αριθμός νοικοκυριών v_i	N_i	$f_i \%$	$x_i v_i$
[5, 15)	10	5	5	12,5	50
[15, 25)	20	20	25	50	400
[25, 35)	30	6	31	15	180
[35, 45)	40	4	35	10	160
[45, 55)	50	5	40	12,5	250
Σύνολα		$v=40$		100	1040

ii. Μέση τιμή $\bar{x} = \frac{1040}{40} = 26$

Μέσο κλάσης x_i	Αριθμός νοικοκυριών v_i	$(\bar{x} - x_i)^2 v_i$
10	5	1280
20	20	720
30	6	96
40	4	784
50	5	2880
	$v=40$	5760

Άρα :

$$s^2 = \frac{5760}{40} = 144 \quad \text{και} \quad s = \sqrt{144} = 12$$

B3.

i. Σε $5+10=15$ νοικοκυριά το ετήσιο εισόδημα ήταν το πολύ 20.000 ευρώ.

ii. Το ποσοστό των νοικοκυριών με ετήσιο εισόδημα τουλάχιστον 35.000 ευρώ είναι $10+12,5=22,5\%$

B4. Η μέση τιμή των παρατηρήσεων που είναι μικρότερες της τιμής 25.000 ευρώ είναι :

$$\bar{y} = \frac{x_1 \cdot v_1 + x_2 \cdot v_2}{v_1 + v_2} = \frac{50 + 400}{25} = \frac{450}{25} = 18 \quad \text{χιλιάδες ευρώ.}$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Πρέπει $x+3 \geq 0 \Leftrightarrow x \geq -3$

Άρα το πεδίο ορισμού της f είναι το σύνολο $A = [-3, +\infty)$

Γ2. Το τριώνυμο $x^2 - 3x + 2$ έχει διακρίνουσα $\Delta=1$ και ρίζες $x=1, x=2$

$$\text{και γράφεται} \quad x^2 - 3x + 2 = (x-1) \cdot (x-2)$$

άρα :

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 3x + 2}{f(x)} &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1) \cdot (x-2) \cdot (\sqrt{x+3} + 2)}{(\sqrt{x+3} - 2) \cdot (\sqrt{x+3} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1) \cdot (x-2) \cdot (\sqrt{x+3} + 2)}{(x-1)} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 1} (x-2) \cdot (\sqrt{x+3} + 2) = (1-2) \cdot (\sqrt{1+3} + 2) = -4 \end{aligned}$$

$$\Gamma 3. \text{ i. } f'(x) = (\sqrt{x+3} - 2)' = (\sqrt{x+3})' - (2)' = \frac{1}{2\sqrt{x+3}} \cdot (x+3)' = \frac{1}{2\sqrt{x+3}}$$

ii. Αφού στο ζητούμενο σημείο Α της γραφικής παράστασης της f η εφαπτομένη είναι παράλληλη στην ευθεία $y = \frac{1}{4}x$ έχουμε :

$$f'(x) = \frac{1}{4} \Leftrightarrow \frac{1}{2\sqrt{x+3}} = \frac{1}{4} \Leftrightarrow \sqrt{x+3} = 2 \Leftrightarrow x = 1$$

Για $x = 1$, $f(1) = \sqrt{1+3} - 2 = 0$ άρα $A(1,0)$

$$\Gamma 4. f(1) = \sqrt{1+3} - 2 = 0, \quad f(6) = 1, \quad f(13) = 2, \quad f(22) = 3, \quad f(33) = 4$$

$$\bar{x} = \frac{0 + 1 + 2 + 3 + 4}{5} = 2$$

$$s^2 = \frac{4 + 1 + 0 + 1 + 4}{5} = 2 \quad \text{επομένως } s = \sqrt{2} \approx 1,41 \quad \text{και}$$

$$CV = \frac{s}{\bar{x}} \approx \frac{1,41}{2} \cdot 100\% \approx 70,5\% > 10\% \quad \text{άρα το δείγμα δεν είναι ομοιογενές}$$

ΘΕΜΑ Δ

$$\Delta 1. \text{ i. } f(x) = x^3 - ax^2 + x + \beta, \quad f'(x) = 3x^2 - 2ax + 1$$

♦ επειδή η γραφική παράσταση της f διέρχεται από το σημείο $A(1,1)$ έχουμε:

$$f(1) = 1 \Leftrightarrow 1^3 - a \cdot 1^2 + 1 + \beta = 1 \Leftrightarrow \beta = a - 1$$

$$\bullet \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(1+h) - f(1)}{h} = 0 \Leftrightarrow f'(1) = 0 \Leftrightarrow 3 \cdot 1^2 - 2a \cdot 1 + 1 = 0 \Leftrightarrow 4 - 2a = 0 \Leftrightarrow a = 2$$

$$\beta = a - 1 = 2 - 1 = 1$$

$$\text{ii. } f(x) = x^3 - 2x^2 + x + 1, \quad f'(x) = 3x^2 - 4x + 1$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow 3x^2 - 4x + 1 = 0$$

Το τριώνυμο $3x^2 - 4x + 1 = 0$ έχει διακρίνουσα $\Delta = 16 - 12 = 4$ και ρίζες $x = \frac{1}{3}$, $x = 1$

πίνακας προσήμου f' .

x	$-\infty$	$\frac{1}{3}$	1	$+\infty$	
$f'(x)$	+	0	-	0	+
$f(x)$	γν.αύξουσα		γν.φθίνουσα	γν.αύξουσα	

$$f'(0) = 1 > 0$$

Μονοτονία: η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα στα διαστήματα $\left(-\infty, \frac{1}{3}\right]$ και $[1, +\infty)$

και γνησίως φθίνουσα στο διάστημα $\left[\frac{1}{3}, 1\right]$.

Ακρότατα:

Η συνάρτηση f παρουσιάζει για $x = \frac{1}{3}$ τοπικό μέγιστο το:

$$f\left(\frac{1}{3}\right) = \frac{1}{27} - \frac{2}{9} + \frac{1}{3} + 1 = \frac{1-6+9+27}{27} = \frac{31}{27}$$

Η συνάρτηση f παρουσιάζει για $x = 1$ τοπικό ελάχιστο το $f(1) = 1 - 2 + 1 + 1 = 1$

Δ2. Ο ρυθμός μεταβολής της f ως προς x , είναι :

$$f'(x) = 3x^2 - 4x + 1$$

$$f''(x) = 6x - 4, \quad f''(x) = 0 \Leftrightarrow 6x - 4 = 0 \Leftrightarrow x = \frac{2}{3}$$

πίνακας προσήμου f'' .

x	$-\infty$	$\frac{2}{3}$	$+\infty$
$f''(x)$	-	0	+
$f'(x)$	γν.φθίνουσ		γν.αύξουσα

$$f''(0) = -4 < 0$$

Άρα η ελάχιστη τιμή είναι :

$$f'\left(\frac{2}{3}\right) = \frac{4}{3} - \frac{8}{3} + 1 = -\frac{1}{3}$$

Δ3. $f(0) = 1$ $f'(0) = 1$

Η εξίσωση της εφαπτομένης είναι :

$$y = f'(0)x + \beta = x + \beta$$

Επειδή το σημείο $M(0,1)$ ανήκει στην εφαπτομένη έχουμε: $1 = 0 + \beta \Leftrightarrow \beta = 1$

Άρα: $y = x + 1$

$$\Delta 4. \quad x(t) = f(t) \Rightarrow x'(t) = f'(t) = 3t^2 - 4t + 1$$

Η ταχύτητα του σώματος είναι $v(t) = 3t^2 - 4t + 1$, άρα το σώμα είναι στιγμιαία ακίνητο ,

$$\text{όταν } v(t) = 3t^2 - 4t + 1 = 0 \Leftrightarrow t = \frac{1}{3} \text{ s} \quad \text{ή} \quad t = 1 \text{ s}$$

Η συνολική απόσταση που διανύθηκε από το σώμα στα πρώτα 5 sec είναι:

$$\begin{aligned} S &= \left| f\left(\frac{1}{3}\right) - f(0) \right| + \left| f(1) - f\left(\frac{1}{3}\right) \right| + |f(5) - f(1)| = \left| \frac{31}{27} - 1 \right| + \left| 1 - \frac{31}{27} \right| + |81 - 1| = \\ &= \frac{4}{27} + \frac{4}{27} + 80 \approx 80,29 \text{ m}. \end{aligned}$$

Επιστημονική επιμέλεια:

Καραγιάννης Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος Μαθηματικών

Ρουμελιώτης Αντώνης, Καθηγητής Μαθηματικών